

Tjänsteskrivelse

Datum

2025-07-31

Vår referens

Linda Hassel

Utvecklingssamordnare

linda.hassel@malmo.se

Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet - En skärpt miljöstraffrätt och ett effektivt sanktionssystem (SOU 2025:14) **STK-2025-819**

Sammanfattning

Klimat- och näringslivsdepartementet har remitterat En Skärpt miljöstraffrätt och ett effektivt sanktionssystem (SOU 2025:14). Utredningen har haft i uppdrag att se över det miljörättsliga sanktionssystemet och hur bekämpningen av miljöbrottslighet kan stärkas. Ärendet har remitterats till miljönämnden, stadsbyggnadsnämnden och tekniska nämnden som alla inkommit med yttrande och tillstyrker i stort de förslag som framkommer i remissen.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen godkänner förslag till yttrande och skickar yttrandet till Klimat- och näringslivsdepartementet.

Beslutsunderlag

- Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet - En skärpt miljöstraffrätt och ett effektivt sanktionssystem (SOU 2025:14)
- En skärpt miljöstraffrätt och ett effektivt sanktionssystem (SOU 2025:14)
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 250811 Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet - En skärpt miljöstraffrätt och ett effektivt sanktionssystem (SOU 2025:14)
- Förslag till yttrande KSAU 250811 Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet - En skärpt miljöstraffrätt och ett effektivt sanktionssystem (SOU 2025:14)
- Remissvar miljönämnden
- Beslut miljönämnden 250612 § 116 Särskilt yttrande (SD)

- Tekniska nämnden beslut 250616 § 145
- Remissvar tekniska nämnden
- Remissvar stadsbyggnadsnämnden
- Stadsbyggnadsnämnden beslut 250619 §200

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2025-08-11

Kommunstyrelsen 2025-08-20

Beslutet skickas till

Klimat- och näringslivsdepartementet

Miljönämnden

Stadsbyggnadsnämnden

Tekniska nämnden

Stadskontoret, Omvärld och näringsliv

Stadskontorets handläggare

Ärendet

Klimat- och näringslivsdepartementet har remitterat En Skärpt miljöstraffrätt och ett effektivt sanktionssystem (SOU 2025:14). Utredningen har haft i uppdrag att se över det miljörättsliga sanktionssystemet och hur bekämpningen av miljöbrottslighet kan stärkas.

Sanktionssystemet består av såväl straffrättsliga som administrativa sanktioner.

Översynens syfte var att sanktionssystemet blir effektivt och att samhällets möjligheter att förebygga, upptäcka, utreda och lagföra miljöbrottslighet förbättras.

Med ett effektivt sanktionssystem avser utredningen ett system som i hög grad bidrar till att motverka icke önskvärda beteenden. För att ett sanktionssystem ska verka avhållande krävs att det finns ett reellt hot om sanktioner. Det handlar om att brott och regelöverträdelse ska upptäckas och leda till en reaktion från samhället som speglar brottets eller regelöverträdelsens allvar. För att systemet ska vara effektivt krävs också att de myndigheter som är en del av sanktionssystemet respekterar varandras roller, i det att brottsbekämpande myndigheter och tillsynsmyndigheter har olika uppdrag.

Uppdraget bestod av fyra delar. Den första delen avser åtgärder för att förebygga miljöbrottslighet. Den andra delen avser åtgärder som förbättrar möjligheterna att upptäcka, utreda och lagföra miljöbrottslighet. Den tredje delen avser hur miljöstraffsavgifter ska kunna användas i flera fall och innefattar även en översyn av avgiftsnivåerna. Den fjärde delen avser hur miljöstraffrätten ska skärpas.

Sammanfattningsvis lämnas ett antal förslag om reformer inom miljöstraffrättens område. Utöver vandelsprövning (bedömning av sökandes lämplighet) innan en tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet inleds och en höjning av straffsatsen för vissa brott, föreslår utredningen även en så kallad växling av ett antal straffbestämmelser till miljö sanktionsavgifter. Vidare föreslås miljöstraffrätten brytas ut från miljöbalken och i stället regleras i en egen lag, i syfte att höja miljöstraffrättens dignitet.

Internremiss

Ärendet har internremitterats till miljönämnden, stadsbyggnadsnämnden och tekniska nämnden som alla inkommit med yttranden

Miljönämndens yttrande i sammanfattning

Miljönämnden ser positivt på förslagen som framförs i utredningen och delar problembeskrivningen. Miljöbrottslighet är ett allvarligt samhällsproblem som skadar förtroendet för rättsväsendet och tillsynsmyndigheterna, snedvrider konkurrensen och är en del av den kriminella ekonomin. En reformering av miljöstraffrätten är därav nödvändig och välkommen.

Miljönämnden vill dock understryka vikten av en översyn av avgiftsnivåerna, så att dessa blir avskräckande och proportionerliga, om utredningens förslag med en bred sanktionsväxling ska få önskvärd effekt. Miljönämnden vill även understryka behovet av vägledning och utarbetande av praxis för att det ska bli enhetliga bedömningar i landet, särskilt gällande möjlighet till nedsättning av miljö sanktionsavgifter och bedömning av lämplighetsprövning.

Särskilt yttrande (SD)

Tekniska nämnden i sammanfattning

Tekniska nämnden tillstyrker i stort de förslag som framkommer i remissen såsom förslag om en fördjupad och obligatorisk vandelsprövning för tillstånds- och anmälningspliktig miljöfarlig verksamhet och att renodla miljöstraffrätten genom att avkriminalisera vissa handlingar, för att i stället införa miljö sanktionsavgifter för dessa regelöverträdelser. Tekniska nämnden tillstyrker även förslaget om att straff bör förbehållas förfaranden som kan orsaka påtaglig skada på miljöbalkens primära skyddsintressen. Detta bedöms av nämnden medföra en ökad förståelse och acceptans för straffbestämmelserna.

Tekniska nämnden tillstyrker utredningens förslag om utgångspunkter för val av sanktion för överträdelser av förvaltningsrättsliga krav, och vill särskilt framhålla att det är lämpligt att överprövning av sanktionsavgifter hanteras av mark- och miljödomstolarna. Tekniska nämnden tillstyrker även utredningens avvägningar av vilka förfaranden som ska vara kriminaliserade, respektive omfattas av en miljö sanktionsavgift.

Tekniska nämnden tillstyrker förslag om att nedskräpning även fortsättningsvis ska vara straffbelagt. Utöver att det orsakar skada på miljön leder nedskräpning till betydande kostnader för kommuner som är ansvariga för renhållning på allmän plats.

Tekniska nämnden instämmer i utredningens bedömning om att regeringen behöver meddela nya föreskrifter om miljöstraffsavgifter. Tekniska nämnden bedömer att denna straffskala är mer i linje med annan likartad brottslighet än dagens straffskala och tillstyrker förslagen till straffskärpning. Tekniska nämnden tillstyrker att brottslighet som leder till olagligt bortskaffande av avfall kriminaliseras, även när det inte leder till en konkret skada på miljön.

Stadsbyggnadsnämndens yttrande

Stadsbyggnadsnämnden tillstyrker förslag till ny miljöstrafflag samt ändring av miljöbalken med flera författningar i enlighet med betänkandet från Miljöstraffrättsutredningen. Stadsbyggnadsnämnden vill framhålla erfarenheterna av den samordnade tillsyn som bedrivs inom Malmö stad inom ramen för ”Tryggare Malmö” i syfte att öka trygghetsamt motverka illegal ekonomi och välfärdsbrottslighet. Tillsyn har visat sig vara ett effektivt sätt att motverka regelöverträdelser.

Stadsbyggnadsnämnden ser positivt på föreslagen växling till administrativa sanktioner i stället för straffrättsliga sanktioner på miljörättens område i syfte att åstadkomma ett effektivt sanktionssystem. Stadsbyggnadsnämnden instämmer med utredningen i att det är lämpligt med en särskild miljöstrafflag för att understryka att samhället ser allvarligt på miljöbrottslighet och för att tydliggöra rollfördelningen mellan tillsynsmyndigheterna och de brottsbekämpande myndigheterna.

Stadskontorets bedömning

Stadskontoret instämmer i nämndernas yttranden och tillstyrker i stort de förslag som framkommer i remissen. Förändringarna är positiva och visar på ännu en del i att bekämpa den organiserade brottsligheten genom samverkanssystem mellan myndigheter och skärpta straff för de som begår miljöbrott. Stadskontoret instämmer i stadsbyggnadsnämndens förslag om att i yttrandet även framhålla erfarenheterna av den samordnade tillsyn som bedrivs inom ramen för Tryggare Malmö. Stadskontoret föreslår kommunstyrelsen att godkänna förslag till yttrande.

Ansvariga

Nicklas Löfström Nämndsekreterare
Micael Nord Näringslivsdirektör
Andreas Norbrant Stadsdirektör